

**MESURA DE GOVERN:**

**CICLE DE CULTURA CATALANA:**

**Any de la sardana**

**Commemoració 1714**

**Barcelona, capital de la cultura catalana**

## **INTRODUCCIÓ**

L'any vinent 2014, a Barcelona s'esdevindran, simultaniejant, es trobaran, s'efectuaran, coincidiran diferents esdeveniments culturals rellevants. Un any ple d'esdeveniments on Barcelona serà capital de la Cultura Catalana. Igualment, Barcelona serà capital de l'Any de la Sardana. Els quals, s'afegiran a la encetada celebració dels 300anys dels fets de 1714 que, com ja sabeu, se celebren des del proppassat 11 de setembre de 2013 i fins l'11 de setembre de 2014. Tant a Barcelona com a tota Catalunya.

Per aquest motiu, mitjançant l'organització i suport d'un seguit d'actes, des del Govern del Districte es vol aprofitar l'avinentsa per donar un suport especial a la història, a la cultura festiva i tradicional catalana a Sant Andreu, així com a les noves manifestacions artístiques, culturals i educatives que, com evolució normal de qualsevol societat, acaben sent també integrades, assumides com a pròpies pels seus membres, per tot el poble, passant a ser un element més de la cultura tradicional i festiva.

## **ANTECEDENTS**

Arran del 300 aniversari dels fets de 1714, diferents institucions organitzen actes commemoratius al respecte. Així, tant des del Govern de la Generalitat com des de l'Ajuntament de Barcelona nomenaren un Comissari per liderar els respectius programes.

A petició del Districte de Sant Andreu, tots els responsables polítics culturals dels diferents districtes ens reunirem amb el Comissari responsable de la commemoració a càrrec de l'Ajuntament de Barcelona i el seu equip de treball.

En aquesta reunió es definí el marc de col·laboració amb els Districtes.

Així, des de cada Districte es convidaria a les diferents entitats a participar, idear, col·laborar, realitzar, organitzar, etc. diferents activitats festivo-culturals per commemorar dits fets. De manera que aquestes activitats siguin assumides pel comissariat a nivell de ciutat en la mesura que el seu contingut s'adeqüi a les exigències del comissariat.

D'altra banda, és conegut per totes i tots el gran substrat intel·lectual, l'enorme xarxa d'entitats culturals i la positiva recepció per part de les ciutadanes i ciutadans del nostre Districte, a aquelles activitats culturals al voltant del nostre patrimoni festiu, identitari i tradicional.

La seva activitat no es limita o delimita, no es coarta o s'estreny, no es minimitza a un seguit d'actes costumistes, tradicionals i repetitius de generació en generació sinó que al darrera existeix un treball intel·lectual actiu. Afronten nous reptes, innoven, col·laboren,

estableixen sinèrgies amb altres entitats. També recuperen, estudien, cuiden i difonen el nostre llegat.

Aquesta predisposició facilita la comunicació i la cooperació a l'hora de recuperar la memòria històrica i el coneixement, difusió i pràctica de la nostra cultura popular així com d'ajudar a "contemplar la contemporaneïtat d'uns fets que recorden la lluita del nostre país en la defensa d'unes institucions i unes llibertats pròpies". Tot afegint-nos com a Districte, a la voluntat del Govern de la Ciutat, expressat en una mesura de Govern.

Així, des del districte de Sant Andreu ens sumem a aquesta triple confluència d'esdeveniments culturals: Barcelona Capital Cultura Catalana, Barcelona capital de l'Any de la Sardana i la commemoració dels 300 anys dels fets de 1714, realitzant un seguit d'actes culturals diversos, oberts a tota la ciutadania, a totes les veïnes i veïns del nostre Districte i a totes les persones que ens vulguin visitar.

## **CONTINGUT DE LA MESURA**

Les diferents activitats s'enumeren, es detallen, s'especifiquen i s'expliquen per especialitats.

### **ESBARTS:**

La tradició dels esbarts a Sant Andreu és de sempre, contínua, prolífica, rica. Els barris de la Sagrera, Sant Andreu i el Congrés Indians han destacat per la pràctica i gaudi d'aquests balls. Tenim la sort de compartir veïnatge amb persones vinculades amb organitzacions d'esbarts d'àmbit català. D'aquesta manera, amb la seva complicitat, i amb la de les diferents entitats del Districte que volen participar en les diferents activitats:

1.- Convidem a la RODA D'ESBARTS a que celebri el seu 35è aniversari a l'Espai Josep Bota. L'acte tindrà lloc 22 febrer de 2014.

Els demanem excepcionalment que conviden a la resta d'esbarts del Districte que estiguin en disposició de poder fer una mostra del seu treball al nivell que es demana en aquesta trobada.

I els oferim la possibilitat de fer la trobada amb música en directe.

2.- Felicitar amb placa commemorativa i record floral a la directora de l'Esbart Estel de la Sagrera pel seu 35è aniversari i també per a la seva directora per la seva dedicació i

entusiasme. En el transcurs de l'activitat de trobada d'esbarts que es celebra perles Festes de la Primavera de la Sagrera.

3.- Proponem a l'Esbart Maragall donar una empenta a la seva ballada a la fresca, aportant-los les infraestructures necessàries.

### **SARDANES:**

Encara més que els esbarts, els grups sardanistes són presents a gairebé tots els barris del Districte, ja sigui per activitat i iniciativa pròpia o per ballades puntuals al llarg de l'any. I igualment que passa amb els esbarts, tenim la sort de compartir veïnatge amb persones vinculades amb entitats i associacions d'àmbit de Catalunya i més enllà. Així, amb la seva complicitat, i amb la de les entitats del districte, que per amor i gaudi a aquesta dansa es volen sumar a les diferents activitats i projectes:

1.- Proponem, ajudem i col·laborem amb el Foment Sardanista Andreuenc amb l' **Edició d'un CD sardanes de compositors andreuencs** i amb l'edició d'un petit llibret biogràfic dels compositors enregistrats.

La presentació CD es farà en el sí d'una ballada de sardanes. Prioritàriament elmarç de 2014.

2.- Recollim la proposta AAVV de la Sagrera per donar suport , ajudar i col·laborar en realitzar un aplec o ballada de sardanes, organitzat per la Federació Sardanista de Catalunya perlesFestes Primavera de la Sagrera.

Proposar, ajudar i col·laborar a què, en el sí d'aquesta ballada o aplec, convidar els gegants de tot el Districte per fer una ballada de sardana de gegants, especialment formada pels Gegants de Sant Andreu i el Foment Sardanista Andreuenc.

### **PUNTAIRES:**

Una de les activitats que més ha donat a conèixer el nom de Catalunya arreu d'Europa durant els segles XVI, XVII i principis del XVIII, foren les puntes de coixí. Artesania de gran activitat econòmica que fou esmerçada, escapçada, després de la guerra de successió.

Per sort, encara que a nivell local i quasi familiar, les mestres puntaires van ensenyar el seu art a futures generacions. Aquesta transmissió generacional ens ha arribat als nostres dies gràcies a l'amor, a l'empenta, a les bones idees de diferents persones i entitats que tornen a treure el cap. En aquest cas, tant com a activitat de bon veïnatge, fent barri i amistats, com de possibilitat real d'activitat econòmica.

Al Districte de Sant Andreu tenim la sort de compartir els anhels, els desitjos, la dedicació i les activitats del Grup de Puntaires de Sant Andreu que arriben fins i tot a establir relacions internacionals. Tot convidant a mestres puntaires o aconseguir exposicions que corren per diferents ciutats europees.

Aquest any continuen amb força, per això des del Districte volem:

1.- Donar suport i col·laborar per fer realitat la proposta de les Puntaires de Sant Andreu i dur a terme l' EXPO TEIXITS Sr PUJOL, expo itinerant que ve de Brussel·les del 2009. Compara maneres de treballar el mateix teixit, des de principis del segle XX fins les interpretacions més modernes. El Districte els facilita local i col·laboració en la difusió. Es celebrarà del 3 al 13 febrer de 2014.

2.- Ajudar a dur a terme un taller especial de difusió de punta de coixí tradicional catalana durant la primera setmana d'octubre o novembre de 2014.

### **FOC:**

Com tots sabem, el foc és element indispensable en la cultura tradicional i festiva catalana. Un cop més, el Districte de Sant Andreu és ben ric i ple d'entitats que acullen a molts dimonis i diablons.

En aquest cas, La Satànica de Sant Andreu, a banda de cuidar-se que l'essència del foc en la festa sigui transmesa a les futures generacions, dóna oportunitats perquè els seus membres desenvolupen projectes innovadors per continuar cremant per sempre més.

Així, amb la seva complicitat:

L'acte simbòlic de tancament de la celebració dels 300 anys dels fets de 1714 a Sant Andreu l'elaborarà, el confeccionarà, el crearà i el projectarà La Satànica de Sant Andreu amb la col·laboració del Districte. Consistirà en una representació que combinarà foc, música i projecció sobre façana que es realitzarà el 10 de setembre en acabar la resta d'actes de commemoració de l'11 de Setembre:

Acte a la Capella Segadors: Xerrada sobre els fets del 1714 a càrrec de Jaume Seda president del Centres d'Estudis Ignasi Iglesias de Sant Andreu de Palomar,

Lectura Manifest, i

Ballada de Sardanes a càrrec del Foment Sardanista Andreunec.

## **MÚSICA:**

La música és un art, que ajuda a crear tradició, a fer cultura. Escoltem i sentim un peça musical, i ens apropa i/o ens trasllada a un moment, a una època. De vegades però, no arriba la música més propera del nostre entorn de temps passats ja que les grans composicions dels grans artistes les ultrapassen.

Quina música culta i popular ballaven o gaudien amb escolta els nostres avantpassats de final del segle XVII i principis del XVIII.

Així hem proposat :

1.- Per tal d'apropar, de conèixer i de gaudir la música popular i culta del segle XVIII a casa nostra, es programen tres concerts especials de música barroca. D'aquests tres concerts, dos seran acollits pel temple de la Parròquia de Sant Andreu de Palomar ja que ens va fer arribar el desig de poder-hi organitzar i entrelligar concerts de música barroca i festes de Nadal, creant així un marc especial per recollir ajuts per les persones necessitades.

El primer concert es farà el proper diumenge 22 de desembre de 2013. Un primer concert de contingut més proper. Un projecte adequat als actes de commemoració de la Guerra de Successió. El concert comptarà amb repertori musical dels compositors catalans més reconeguts de l'època als que s'afegiran compositors europeus que prengueren els fets del Setge de 1714 per inspirar algunes composicions musicals. Al conjunt, s'inclourà repertori inèdit de l'època provinent de l'arxiu musical de la Basílica de Santa Maria del Pi i un recull de cançons populars fruit dels esdeveniments:

*La Guerra de Successió (1705-1715) a través de la música culta i popular del s.XVIII. (1h 20 minuts aprox.)*

*Cant des aucells quan arribaren los vaxells davant de Barcelona, y del desembarch de Carlos III (1705).*

*\*Dragona i Marxa del general Starhemberg. (promera meitat del segle XVIII).*

*\* Il più bel nome d'Antonio Caldara en honor a Elisabeth de Brunswick i Wölffenbüttel, esposa de Carles III. Fragments de la primera òpera representada a Barcelona, el 2 d'agost de 1708.*

*\* No se enmendará jamás, Cantata spagnuola a voce sola e chitarra de G.F.Händel, HWV 140. A partir del poema de D.Manuel Rincón, barón de Astorga.*

*\* Tonos a voz sola, Francesc Valls.*

*\* Sur la prise de Lérida de Jean-Baptiste Stuck (1708). Obertura.*

*\* Elissa gran Reina de Pere Rabassa (1710). Fragments de la cantata composada per commemorar la victòria aliada d'Almenara el 27 de juliol del 1710 estan les tropes encapçalades pel mariscal Starhemberg.*

*\* Cançó d'en Bac de Roda. (1713). La fi d'en Bac de Rosa que fou penjat a la Rambla de les Davallades de Vic l'any 1713.*

*\* Stabat Mater de Felip Olivelles.*

Entre els intèrprets hi haurà persones, professionals de la música de Sant Andreu.

El segon concert serà la repetició del primer, a determinar l'auditori, en principi a l'església de Crist Rei de la Sagrera per Festes de la Primavera.

El tercer, tornarà, per Nadal de 2014, a la Parròquia de Sant Andreu del Palomar. En aquest cas, el repertori serà més internacional, sempre d'àmbit del Barroc, amb música de Vivaldi. La coneguda 4 estacions i un concert per violí, corda i baix continu compostat el mateix 1714 (la Stravaganza)

2.- La nostra música popular creix i esdevé rica i més plena encara amb la influència de noves cultures. Així, cada cop són més visibles els grups de percussió, tant solscom combinats amb instruments nostrats com les gralles. Una manifestació musical popular, integradora, que relliga la nostra societat en tots els sentits. En el moment de la interpretació, tots compartim els nostres sentiments amb un ritme participat, acordat, on cadascú aporta el seu toc personal.

Per la seva banda, amb la voluntat de fer de la batucada una música de referència comptarem amb la complicitat de les diferents entitats batucaires del Districte, en pro de

consolidar aquesta nova música popular, d'esdevenir-la nostrada, de convertir-la en tradicional:

Organitzem una rua de grups batucaires amb trobada final a la plaça Can Fabra. Cada grup de batucada/gralles sortirà des de la seva seu i barri per aplegar-se a la plaça Can Fabra. A celebrar-se durant la Setmana de la Música, del 23 al 27 d'abril de 2014.

3.- Una altra alegria musical del nostre districte, és la magnífica tasca educativa i de formació que realitza la nostra Escola de Música Municipal de Sant Andreu, destacant amb els estils del swing/bigband. Aquesta fantàstica tasca pedagògica ha donat els fruits formant artistes de nivell internacional, com Andrea Motis. De ben segur que en sortiran més. I encara més si els donem el suport que els cal. Sense oblidar la tasca reconeguda que fa el Taller de Músics des de la seva seu a can Fabra.

Així ,es proposa fer una trobada de Jazz internacional, amb la voluntat de donar cabuda als grups Big bands juvenils de diferents escoles de música, sobretot de la nostra. Els artistes Joan Chamorro i Andrea Motis seran els líders artístics d'aquesta trobada-festival de Jazz. A fi de presentar Sant Andreu com aparador d'aquesta música a nivell internacional, el Districte donarà el suport logístic. Es realitzarà per diferents espais del nostre districte al mes de juliol.

## **ARTS PLÀSTIQUES**

Quina és la visió dels nostres artistes plàstics al voltant de la cultura catalana, de la sardana, del foc, dels esbarts, dels castellers, dels gegants i capgrossos, dels fets de 1714? Què ens volen aportar? Proposem als diferents actors de les arts plàstiques del Districte (pintura, fotografia, audiovisuals...) que ens ho expliquen en el marc d'una **exposició**. En una trobada de les Arts Plàstiques del Districte.

L'acte inaugural consistirà en un collage de diferents arts: pintura/música/audiovisual. Espectacle inicial de creació pictòrica en quadres en directe, i amb interpretació directa de música i enregistrament amb audiovisual. Quedarà després exposat el treball amb la projecció del moment creatiu enregistrat. A realitzar al mes de juny de 2014.

## **HISTÒRIA**

Com no podia ser d'altra manera, no pot faltar una aportació d'investigació i interpretació dels fets de 1714. Com ja sabreu, ja sigui consultant per internet o consultant llibres, els



fets de 1714 es trobem contats bé des de Barcelona, bé des de Madrid, París o qualsevol altre indret. Quina és la interpretació dels fets des de Sant Andreu?

Per tot això:

1.- S'ha encarregat al Centre d'Estudis Ignasi Iglesias el treball d'investigació, estudi i edició d'un llibre al voltant de Sant Andreu entre la revolta dels Segadors i la guerra de successió.

Llibre inclòs coma esdeveniment a destacar pel comissariat de Barcelona del 300 aniversari dels fets de 1714.

### **EXPO 1714**

Les entitats del Centre Municipal de Cultura Popular de Can Galta Cremat a Sant Andreu, liderats per la seva directora, han ideat fer una exposició amb jornades de mostrari de les seves activitats pel motiu del 300 aniversari dels fets de 1714.

Les puntaires i les puntes de coixí a Catalunya (Maresme i Penedès) seran el fil conductor de l'exposició. On es mostrarà una casa costumista dels voltants del 1714. Com a retrat cultural social. I de motor econòmic nostrat fins que amb la guerra acabada la punta va ser traslladada a Almagro, a banda de passar a potenciar les puntes gallegues.

Es portarà a terme, entre St. Jordi i St. Joan, la inauguració que serà teatralitzada, amb recreació de la llar, del carrer com espai de trobada, festes, feines, negocis...

Aquesta mesurada govern se suma al programa nou d'aquest any "calidoscopi cultural". Programa cultural "Calidoscopi Cultural" que consisteix en un cicle coordinat amb el fil conductor comú de la cultura catalana, als diferents equipaments culturals/festius del Districte: biblioteques, centre cívics, centre municipal de cultura popular, així com al conveni de col·laboració amb la Jove Colla Castellera.

Totes aquestes iniciatives no es poden portar a terme sense l'aportació i exposició d'idees i la col·laboració desinteressada de veïnes, veïns, entitats i associacions. A tots ells agraïm la seva desinteressada aportació.